

dat de „leekendoop“ van die gemeente eeniger mate werd erkend. In de Zweedsche Staatskerk moegen de leken alleen in geval van nood doopen, maar de mannen der vrije gemeente meenen dat elk gemeentelid doopen mag, zonder daarbij rekening te houden met de kerk of met hare dienaars. Koning Oscar verordende dat ook deze leekendoopen der vrije kerkelijken in de kerkelijke doopboeken moesten ingeschreven worden.

Over dit koninklijk besluit, dat eenigzins gewettigd is, omdat de kerkelijke doopregisters in Zweden den dienst doen voor boeken van den burgerlijken stand, waren vele Lutherischen verontwaardigd. Een protest geteekend door 1700 predikanten van de Lutherische Staatskerk, werd den Koning overhandigd. Later werd nog door den Koning een petitie geteekend, door 800 predikanten gezonden.

Deze beweging bracht den Koning er toe, om den 17den Februari van dit jaar, een kerkelijke conferentie uit te schrijven. Op deze vergadering waren elf bisschoppen aanwezig, van welke tien een memorie teekenden, waarbij een betredend standpunt werd ingenomen. In dit stuk wordt te kennen gegeven, dat bij het registreren van voltrokken doophandelingen, het onderscheid tusschen werkelijk wettige en buiten kerkelijke doophandelingen uitkomt. De conferentie stelde daarom voor dat in geval van zoogenaamde „leekendoop“, in het kerkelijk doopboek zal worden geschreven: „Door de Zweedsche kerk niet gedoopt“. Deze toevoeging schijnt in het belang van het sacramenteel heilig houden van den doop noodzakelijk. De predikanten moeten bij elk geval nagaan, onder welke vormen de doop door lekenhanden voltrokken is, opdat later omtrent de kerkelijke positie van den doopeling positieve gegevens aanwezig zijn.

Men ziet hieruit hoe in Zweden de koning des lands ook heerscher is der kerk. Want niet alleen dat hij het recht heeft de dienaars der kerk voor te schrijven wie zij in het doopsregister hebben te schrijven en wie niet; maar het blijkt ook uit het bovenstaande, dat hij de macht heeft een conferentie van bisschoppen samen te roepen, welke conferentie niet de macht heeft om den gang van zaken voor de kerk te regelen, maar slechts den koning advies heeft te geven. De onhoudbaarheid van een staatskerk, ook wanneer, gelijk als in Zweden, de bevolking in haar overgrote meerderheid dezelfde religie belijdt, komt ook in Zweden aan den dag. Hoe men de zaak ook beschouwe, het blijft toch waar, dat de dienaars der Lutherische kerk in Zweden op bevel des Konings, tevens hoofd der Lutherische kerk van zijn land, een doop moeten inschrijven, die ook voor een goed Lutherische geen doop is, omdat zij noch in het midden der gemeente, noch door een wettig dienaar des woords is voltrokken.

Door het inschrijven wordt een soort van kerkelijke sanctie aan een handeling gegeven, die niets anders is als een verachten van de instelling van Christus.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

IN HET BOSCH.

II.

De ruiters hadden den knaap niet bespeurd. Maar de hond, door zijn reuk geleid, bemerkte iets vreemds en sprong luid blaffend op dien perenboom toe.

„Nero, terug!“ riep een der ruiters, die ettelijke schreden achter de anderen aankwam. Maar de hond leet niet op den roep, en bleef blaffend en snuivend op dezelfde plek.

„Hier Nero!“ riep met forsche stem de voorste ruiter. Thans sprong de hond dadelijk weg naar zijn meester. Doch hij joeg niet als anders verder den weg over, maar sprong tegen zijn heer op, legde de voorpoten als smeekend op het zadel, keerde toen snel om, en draafde terug naar de verlaten plek. Tegelijk liet hij weder een geflaf horen, dat veel eer een roepen om hulp scheen, dan een uiting van boosheid.

„Wat scheelt dien hond toch?“ riep de eerste ruiter den anderen toe.

„Hij zal een haas gespeurd hebben, heer“, was het antwoord van den knecht, die dadelijk den hond weer terugriep. Maar deze gaf om 't bevel van den rijknecht al even veel of even weinig als zooveer. Hij sprong weer op zijn heer toe, en krabde tegen het zadel, als wilde hij den man met geweld van het paard trekken.

„De hond doet vreemd“, sprak de ruiter. „Om een stuk wild zal Nero 't niet wagen mij ongehoorzaam te wezen. Stijg af, Hans, geef mij de teugels van uw paard, en zie eens wat het dier dan toch in het bosch is tegengekomen.“

De rijknecht gehoorzaamde. Door den hond begeleid, die onder vroolijk geflaf vooruitsprong, ging hij op den perenboom toe.

Een oogenblik later weerklonk een klagend geluid, blijkbaar van een menschelijke stem. De knecht had den jongen vluchteling onrecht uit zijn schuilplaats getrokken en sleepte hem nu naar zijn heer.

„Wat hebt gij daar?“ vroeg deze.

„Een jong ventje“, was 't antwoord. „Hij zat achter een boom verscholen. Maar wat hem scheelt weet ik niet; 't schijnt dat hij niet op zijn voeten staan kan.“

„Ik heb mijn voet verstuikt“, voegde de knaap er verklarend aan toe.

De ruiter, wien de zaak misschien verdacht voorkwam, sprak op strengen toon den jongeling aan:

„Hoe komt het, dat ge in zulk een laat uur nog een schuilplaats op het veld zoekt?“

„Ik moet toch een slaapplek hebben voor den nacht, ik kan niet verder; mijn voet wil niet meer.“

„Een vreemde slaapplek in zulk een nacht“, mompelde de knecht. Maar de ruiter ging voort met vragen.

„Van waar komt gij, knaap, en waar gaat gij heen?“

De jonge reiziger gaf niet aanstonds antwoord. Hij scheen een poos verlegen wat te zeggen, en sprak toen:

„Ik wil den Rijn over en kom uit het Wurtemberg.“

Er scheen iets in het antwoord van den knaap de beide hoorders te treffen. De knecht liet een uitroep van verbazing hooren. De meester vroeg, maar veel minder streng dan te voren:

„Wie zijt gij dan toch, kleine man? Wie zijn uw ouders? Hebben zij u al zoo jong de vreemde, wijde wereld ingezonden?“

zou verwacht hebben, liefst nog niet alles zei.

„Ik ben uit een adellijk geslacht“, zoo sprak hij; mijn vader stierf, toen ik nog heel jong was. Mijn moeder heb ik zelfs nooit gekend.

Bij deze woorden begon de knecht hard te lachen, als geloofde hij niets van heel het verhaal. Maar de riddelijke heer deed gansch anders, en sprak bestraffend tot den dienaar:

„Lach niet, Hans. Wat die knaap daar vertelt, is een bittere levenservaring. Zoodaals gij althans weten kunt, heb ook ik nooit een moeder gekend. Zij was reeds begraven vóór ik nog gedoopt werd. Ik weet ten minste haar naam.“

En nu zich tot den knaap wendende, zette de ridder zijn onderzoek voort.

„Maar wat heeft u toch op zoo vroegen leeftijd, reeds tot een vluchteling gemaakt, mijn jongen?“ zoo vroeg hij; „hebt gij een of anderen kwajongensstreek uitgehaald, en zijt uw verzorgers ontploopen?“

„Was alsof de vreemde ridder, al kon men hem in de donkerheid niet zoo nauwkeurig beschouwen, door houding en stem den knaap vertrouwen had ingeboezemd. Althans zijn antwoord luidde nu aanstonds en met beslistheid.

„Het eerste dat mijn vader mij liet was klein. Mijn verzorgers meenden, dat ik als ridder niet zou kunnen leven; daarom wilden zij mij in een klooster doen, mij tot monnik maken. Ik kon dan wellicht later als geestelijke werkzaam zijn. Zij hebben het misschien goed met mij bedoeld, en zich voorgesteld, dat ik als kloosterbroeder een gemakkelijk leven zou leiden.“

„Gij had het ook, daar ge uit een adellijk geslacht zijt, tot domheer kunnen brengen“, sprak de ridder, „en dan zoudt ge toch een man van aanzien wezen in het land.“

„Ja, maar ik wil geen geestelijke zijn!“ riep de knaap driftig uit, „ik deug er niet voor!“

„Nu bedaar wat, vriendje“, sprak de ridder. „Uw verzorgers hebben het zeker toch zoo kwaad niet bedoeld. Maar gij hebt geen lust aan een rustige plaats in het klooster of aan een hoogen post in de kerk. Vindt gij het dan zoo veel aangenaamer zonder bescherming te vluchten, en onder den blooten hemel honger en kou te lijden.“

„Ja, dat toch nog liever“, sprak de knaap met vaste stem. „Want weet, heer, hoe klein en gering ik er ook bij u mag uitsien, ik kan toch een paard berijden en een valk temmen.“

„Nu al?“

„Ja, edele heer; ook heb ik geleerd den armboog te spannen, de speer te werpen en op de fluit te spelen. Maar dan zou ik moeten stil zitten op een bank met een kussen, en den heelen dag lezen en letters teekenen. Dat kan ik niet. Het is buiten zoo ruim en vrij en heerlijk, en zij wilden dat ik mij binnen de kloostermuren zou opsluiten. Neen, heer ridder, dat gaat niet. Ik ten minste kan het niet. Daarom ben ik gevlucht, en wil den Rijn over. Ik zal in het nieuwe land daarginds wel een tehuis vinden. Daar wonen toch ook Duitschers.“

(De strek die de jongen vluchteling bedoelde, de Elzas, was toen nog Duitsch gebied; later kwam zij aan Frankrijk, dat haar echter na twee eeuwen weer verloor; 1871.)

„Zeker, maar de vraag is toch, hoe en bij wien wilt gij dan leven. De kasteelen staan u maar niet zoo open.“

„Nu goed“, sprak de knaap met een vastberadenheid boven zijn jaren, „ik word nog liever knecht bij een boer of lijf honger en kou, zoo als gij zijdt, op het open veld, dan in zoo'n gevangenis als een klooster te gaan.“

De ridder zag de knaap verbaasd aan, en er sprak iets als ontroering uit den toon zijner stem toen hij antwoordde:

„Van dat al zal ook niets gebeuren, mijn zoon. Ik kom ook uit het gezegende land Wurtemberg, en ben even als gij een vluchteling. Maar toch heb ik nog macht genoeg om een armen knaap als gij zijt te beschermen. En zich tot den knecht wendende sprak de ridder:

„Hans, neem dien knaap achter u op 't paard. Hans, dien 't gesprek reeds te lang geduurd had, wilde den jongen optillen en op 't paard zetten, maar de knaap week terug en sprak met onvaste stem:

„Ik weet nog niet wie gij zijt, heer, en voor gij heen rijdt, geef mij uw woord, dat gij mij niet in gevangenschap zult brengen.“

„Mijn riddervoord“, riep de ander luid en fors. „Denkt gij dat ik een armen vluchteling zou verraden? Weet daarbij, mijn jongen, dat ik het recht heb, om, gelijk uw eigen vader, over u te beschikken. Vraag mij niet wie ik ben, ik vroeg u ook uw naam niet.“

Nu verzette zich de knaap niet meer. Hij liet zich op 't paard tillen, en voort ging het nu zoo snel mogelijk door het woud.

HOOGENBIRK.

Gezondheids- en Gereformeerde Gezondheid.

Gereformeerde Kerk.

BEROEPE: Baarland (Z-Bev.), P. A. Lanting, te Nieuwendam. — Gouda A. J. R. Dijkstra, te Joure (Friesland). — Oosterland (Zee), T. Bouma, te Doorn (Utr.). — Doersburg, H. W. Felderhof, te Jutrijp-Hommerts.

AANGENOMEN: Schiedam B. D. Ringnald, te Oudshoorn. — Biezelinge, N. G. Kerssies, cand. te Sauwert.

BERADT: Wijbe, J. J. Steinhart, te Nunspeet. — Onstwedde en Hindeloopen, door N. G. Kerssies, cand. te Sauwert. — Blokzijl (Ov.), S. Dwarshuis, te Oldemark c. a. — Dedemsvaart, W. Fokkens, te Stadskanaal.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPE: Sas van Gent, G. L. Queré, te Westmaas. — Nieuw-Dordrecht, H. G. Tonsbeek, te Roswinkel. — Trum, J. L. Dippel, te Oldebroek. — Garathuizen, E. Jansse, te Gasselternijve. — Utrecht, A. J. Th. Jonker, te Dordrecht. — Hasselt, P. Kuilman Jr., te Oud-Abbas. — Ternaard, W. Hulsbergen, te Slochteren c. a. — Oosternieland, R. W. Bruins, te Zeerijp. — Wateringen, G. Gallée, te Everdingen. — Jutfaas, E. W. J. Posthumus Meijles Jr., te Heinenoord.

AANGENOMEN: Delden, A. van der Flier G. J., te Lemele c. a.

BERADT: Terheide, J. J. Bootsma, te Zoetermeer. — Oud-Beerland, D. Hupkes, te Sprang. — Hoornsterwaag, H. A. Stegenga, te Gaastmeer en Nijhuisen. — Noordlaren, L. H. K. Bleeker, te Nederhemert. — Heese en Leende, H. Bax Dz., te Doornspijk. — Berkel en Rodenrijs, J. H. Wensink, te Nijkerk (Veluwe). — Nes op Ameland, L. H. Beegeman, te Holwerd. — Collinsplaat (N-Bev.), S. van Daalen, te Benschop. — Dongjum, H. Huizinga, te Eekst c. a. — Poudigum en Raard, H. Limpers, te Akkrum. — Delden, A. van der Flier G. J., te Lemele c. a. — Veenhuizen, J. Pool, te Haastrecht. — Dwingeloo, W. J. Scherphuis, te Blankenham.

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Prinsengracht bij de Prinsenstraat.

No. 157.

AMSTERDAM.

BREEBAART's

Orgelhandel.

Specialiteit in Orgels

voor
Huis, School, Zaal en Kerk.
Damrak 22, Amsterdam.

Jaarlijksche Algem. Vergadering

van Aandeelhouders der Naaml. Venn. Boek- en Handelsdrukkerij „DE VECHT“, op Donderdag 28 April a.s., des voormiddags 10 uren, ten kantore der Vennootschap, te Breukelen, alwaar van af heden de stukken van behandeling ter inzage liggen.

H.H. Aandeelhouders worden herinnerd aan Art. 30 en 33 der Statuten.

DE DIRECTIE.

BRILLEN

met ISOMETROPISCHE GLAZEN

Uitsluitend bij

KAREL VAN BUREN,

62 Rokin 62.

Isometropische glazen geven 't oog geen vermoeienis en muntten uit door buitengewone helderheid.

De Brochure „Het Behoud der ogen“ steeds gratis verkrijgbaar.

„EFFATHA“,

Chr. Instituut voor Doofstommen.

De inschrijving van leerlingen voor deze Inrichting, is bij den ondergetekende opgesteld tot den eersten Juni. De Nieuwe Cursus begint in de laatste helft van Augustus.

Leiden. L. C. ORANJE.

Nouveauté gekleurde en zwarte

Stoffen voor

Costumes, Demisaisons en Pantalons.

JULIUS HUF,

Nof, Gala- en Uniformkleermakerij.

Pinksterfeestliederen

Pentecost.

MUZIEK

van

J. S. DE VILLIERS

te Paarl.

Prijs. . . . f 1.—.

BOEKHANDEL

Amsterdam.

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

A. DE ROODE & Co.,

(SCHIEDAM, Opgericht 1878.)

FABRIKANTEN VAN

Oleïne en Loog.

Zeepepoeder en Vetsaap.

Prima kwaliteiten, concurrerende prijzen.

Verschenen bij den uitgever W. KIRCHNER,

Rozengracht 55, Amsterdam.

„KINDEREN HUNS TIJD“

en

„Vrij-Antirevolutionairen.“

Een woord aan den Heer

A. J. HOOGENBIRK,

DOOR

Jb. VAN OVERSTEEG.

Prijs f 0.40.

P. VAN ELJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BE-LEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiecoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Dagen van Goede Boodschap

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen.
„ II. Oud- en Nieuwjaar. „ IV. Op den Pinksterdag.
4 deelen ingenaaid f 3.60; in 4 fraaie stempelbanden f 5.60; elk deel afzonderlijk ingenaaid f 1.20; gebonden f 1.75.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. TH. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, en H. SERET.

Directeur: H. J. VAN VULPEN.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LEEFRENTE tot elk bedrag.

Versenenen:

VERJAARDAGALBUM

met spreken uit de werken van Dr. A. KUYPER.
In stempelband f 1.90.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Alom is de intekening opengesteld op:

De tweede tot heden afgewerkte druk

van

Uit Duisternis tot Licht.

GODS LEIDINGEN MET

ELIÉZER KROPVELD.

Uitgegeven door Deputaten van de Gereformeerde Kerken voor de Zending onder de Joden.

Compleet in 8 afleveringen van 32 pagina's met acht platen op kunstdrukpapier.

Prijs f 0.17 per aflevering.

Prospectus wordt gaarne op aanvraag toegezonden.

De uitgever W. KIRCHNER,

Rozengracht 55, Amsterdam.

VERSCHEEN:

TEEDERE ZAKEN.

Een debat over het prostitutie-vraagstuk in de Zuid-Afrikaansche Republiek

MET

Dr. F. VREDENBIJK ENGELBURG,

Editeur van „De Volksstem“,

DOOR

C. SPOELSTRA.

Ned. Herv. Predikant te Pretoria.

Derde vermeerderde druk. — Prijs f 0.90.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Verschenen en aan de leden gratis toegezonden:

PIET UIJS

Of lijden en strijd der Voortrekkers in Natal.

DOOR

C. W. H. VAN DER POST.

Consul-Generaal der Nederlanden en Lid van den Volksraad van Oranje-Vrijstaat, te Pauresmith.

Met 46 illustratiën van WILLEM STEELINK. Ruim 200 bladzijden.

Prijs f 1.20. In prachtband f 1.50.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

26 April a. s. worden de Bureaux van

DE STANDAARD en DE HERAUT

VERPLAATST NAAR

WARMOESSTRAAT 96.